
OBSAH

Seznam zkratk	13
Předmluva	15
Úvod ke druhému vydání	17
Úvod ke třetímu vydání	19

A ZÁKLADNÍ POJMY MEZINÁRODNÍHO PRÁVA VEŘEJNÉHO, SOUKROMÉHO, OBCHODNÍHO

I Definice a název mezinárodního práva veřejného, soukromého, obchodního	23
1 Mezinárodní právo veřejné	23
1.1 Zvláštnosti mezinárodního práva veřejného od práva vnitrostátního	25
1.2 Název mezinárodního práva veřejného	27
2 Mezinárodní právo soukromé	28
2.1 Mezinárodní právo veřejné a soukromé	30
3 Mezinárodní právo obchodní	32
3.1 Právo mezinárodního obchodu a mezinárodní ekonomické právo	35

II Vztah mezinárodního práva (veřejného) k právu vnitrostátnímu

1 Teoretické přístupy k řešení vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva	37
2 Řešení vztahu mezinárodního práva k právu vnitrostátnímu v praxi států	39
2.1 Řešení z hlediska práva mezinárodního	39
2.2 Řešení z hlediska práva vnitrostátního	40
2.2.1 Normy mezinárodního práva veřejného, které nemají vliv na právní postavení jednotlivců	41
2.2.2 Normy mezinárodního práva veřejného, které mají upravit právní poměry jednotlivců	41
2.2.2.1 Vztah mezinárodního a vnitrostátního práva v Ústavě ČR	42
2.2.2.2 Ústava ČR a Evropská unie	43
3 Mezinárodní smlouvy v oblasti mezinárodního práva soukromého a obchodního	45

4 Smlouvy samovykonatelné	46
--	-----------

5 Smlouvy nesamovykonatelné	48
--	-----------

B MEZINÁRODNÍ PRÁVO VEŘEJNÉ

I Prameny a druhy pravidel mezinárodního práva veřejného.	53
---	-----------

1 Materiální prameny	54
-----------------------------------	-----------

1.1 Mezinárodní vztahy a mezinárodní politika.	55
---	----

1.1.1 Vztah mezinárodního práva k politice	55
--	----

1.2 Mezinárodní morálka	56
-------------------------------	----

2 Formální prameny	57
---------------------------------	-----------

2.1 Mezinárodní smlouvy	59
-------------------------------	----

2.2 Mezinárodní smluvní právo	62
-------------------------------------	----

2.2.1 Procedura sjednávání mezinárodní smlouvy a její vznik ...	62
---	----

2.2.2 Náležitosti vzniku platné mezinárodní smlouvy	64
---	----

2.2.3 Výhrady ke smlouvám.	68
---------------------------------	----

2.2.4 Výklad mezinárodních smluv	69
--	----

2.2.5 Účinky smlouvy na třetí státy.	71
---	----

2.2.6 Ukončení platnosti (zániku) smlouvy.	72
---	----

2.2.7 Řízení o neplatnosti smlouvy, jejím skončení, odstoupení některé strany nebo přerušení provádění	74
---	----

2.3 Mezinárodní právní obyčeje	75
--------------------------------------	----

2.3.1 Mezinárodní zdvořilost	77
------------------------------------	----

3 Pomocné a doplňující prameny mezinárodního práva	79
---	-----------

3.1 Obecné zásady právní	79
--------------------------------	----

3.2 Soudní rozhodnutí	79
-----------------------------	----

3.3 Názory nauky	80
------------------------	----

3.4 Ekvita (spravedlnost)	80
---------------------------------	----

3.5 Jednostranné akty států	80
-----------------------------------	----

3.6 Akty mezinárodních organizací	81
---	----

4 Kodifikace mezinárodního práva veřejného a vztah mezinárodní smlouvy a obyčeje	83
---	-----------

4.1 Kodifikace mezinárodního práva.	83
--	----

4.2 Vztah mezinárodní smlouvy a obyčeje	85
---	----

5 Druhy pravidel mezinárodního práva	86
---	-----------

5.1 Obecná a partikulární pravidla	87
--	----

5.2 Dispozitivní a kogentní pravidla.	88
--	----

5.3 Hard law a soft law (tvrdé a měkké právo)	90
---	----

5.4 Zásady a konkrétní normy	91
------------------------------------	----

5.5 Hmotněprávní a procesní pravidla	93
--	----

II	Subjekty mezinárodního práva veřejného	95
1	Vymezení pojmu subjektu mezinárodního práva	95
1.1	Svrchované státy	97
1.1.1	Uznání státu a vlády	99
1.1.1.1	Nezávislost Kosova	102
1.1.2	Státy, státní suverenita (svrchovanost)	104
1.1.3	Třídění států	106
1.1.4	Zánik státu a jeho právní důsledky (sukcese)	110
1.1.4.1	Sukcese ve vztahu k mezinárodním smlouvám ...	111
1.1.4.2	Sukcese ve vztahu ke státnímu majetku	113
1.1.4.3	Sukcese ve vztahu ke státnímu dluhu	114
1.1.5	Postavení národů a povstalců jako subjektů	114
1.2	Mezinárodní organizace vládní povahy	116
1.2.1	Cíle, funkce, kompetence mezinárodních organizací	116
1.2.2	Třídění mezinárodních organizací	118
1.2.3	Orgány mezinárodních organizací	120
1.2.4	Povaha usnesení mezinárodních organizací	121
1.3	Zvláštní politické jednotky	122
1.4	Jednotlivec	123
1.4.1	Subjektivita v oblasti mezinárodní ochrany lidských práv. 123	
1.4.1.1	Řízení před Evropským soudem pro lidská práva .	124
1.4.2	Postavení jednotlivce v otázkách mezinárodní ochrany investic	126
1.4.3	Trestní odpovědnost jednotlivce	126
III	Obyvatelstvo a jednotlivci	131
1	Státní občané (příslušníci) státu	132
1.1	Nabývání státního občanství	132
1.2	Pozbývání státního občanství	135
1.3	Dvojití občanství	135
1.4	Příslušnost právnických osob	136
1.5	Občanství Evropské unie	137
2	Cizinci	138
2.1	Připuštění cizinců na území státu	138
2.2	Práva a povinnosti cizinců	140
2.3	Odchod cizince ze státu pobytu	142
2.4	Právo diplomatické ochrany státních příslušníků	142
3	Osoby bez státní příslušnosti (bezdomovci)	143
4	Uprchlíci	144

5 Osoby požívající územní (politický) azyl	146
6 Mezinárodněprávní ochrana základních lidských práv	147
6.1 Evropská ochrana lidských práv a úloha Rady Evropy	151
6.1.1 Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod	153
6.1.2 Evropská sociální charta	154
IV Státní území, mezinárodní prostory a mezinárodněprávní ochrana životního prostředí	157
1 Státní území	157
1.1 Územní suverenita, územní výsost, územní jurisdikce	158
1.2 Nabývání státního území, státní hranice	159
1.2.1 Nabývání státního území	159
1.2.2 Státní hranice	160
2 Mezinárodní prostory	161
2.1 Volné moře a mořské dno za hranicemi národní jurisdikce států (Oblast)	161
2.2 Kosmický prostor a nebeská tělesa	164
2.3 Antarktida	165
3 Mezinárodněprávní ochrana životního prostředí	166
3.1 Smlouvy v oblasti mezinárodněprávní ochrany životního prostředí	167
V Státní orgány pro mezinárodní styky	173
1 Vnitřní orgány pro mezinárodní styky	174
2 Zahraniční orgány státu pro mezinárodní styky	176
2.1 Diplomatické mise	176
2.2 Zvláštní mise	180
2.3 Vojenská jednotka, loď a letadlo	181
2.4 Konzulární úřad	181
VI Pokojné řešení mezinárodních sporů	185
1 Diplomatická jednání	186
1.1 Přímá jednání	186
1.2 Dobré služby a zprostředkování	186
1.3 Vyšetřovací a smírčí komise	187
2 Mezinárodní soudnictví v širším smyslu	188
2.1 Mezinárodní rozhodčí řízení (arbitráž)	189
2.2 Mezinárodní soudní řízení	191

VII Mezinárodněprávní odpovědnost a donucení	197
1 Odpovědnost státu za mezinárodně protiprávní chování	197
1.1 Prvky mezinárodně protiprávního chování	198
1.2 Obsah mezinárodní odpovědnosti státu	200
1.3 Okolnosti vylučující protiprávnost	202
2 Přímé donucení v mezinárodním právu	204
2.1 Formy donucení	204
2.1.1 Upozornění, varování	205
2.1.2 Retorse	205
2.1.3 Protiopatření (represálie)	205
2.1.4 Sebeobrana	207
2.1.5 Akce Rady bezpečnosti OSN	208
2.1.5.1 Operace pro udržení míru	212
VIII Právo mezinárodní bezpečnosti	215

C MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ

I Předmět mezinárodního práva soukromého	223
II Druhy norem mezinárodního práva soukromého	225
III Prameny mezinárodního práva soukromého	229
1 Prameny českého mezinárodního práva soukromého	229
1.1 Vnitrostátní právní předpisy	229
1.2 Mezinárodní smlouvy	231
1.3 Prameny evropského mezinárodního práva soukromého	232
1.3.1 Stručný vývoj mezinárodního práva soukromého v rámci ES	233
1.3.2 Přesunutí soukromoprávních otázek ze třetího pilíře do prvního (jejich komunitarizace)	235
2 Aplikace různých pramenů a norem v mezinárodním právu soukromém	237
2.1 Vztah mezinárodních smluv v oblasti mezinárodního práva soukromého k vnitrostátnímu právu	238
2.2 Vztah dvou nebo více mezinárodních smluv	239
2.3 Vztah přímé a kolizní metody úpravy	241
IV Kolizní normy	243
1 Funkce a struktura kolizní normy	243
1.1 Části kolizní normy	244
1.1.2 Volba práva	246

2	Zpětný a další odkaz a kvalifikační problém	247
3	Výhrada veřejného pořádku	250
V	Přímé normy	251
1	Pojem a funkce přímých norem	251
2	Znaky přímých norem	251
3	Odlišení přímých norem od jiných druhů norem	252
4	Prameny přímých norem	252
VI	Vybrané oblasti kolizní úpravy	255
1	Subjekty soukromoprávních vztahů s mezinárodním prvkem	255
1.1	Fyzické osoby	255
1.2	Právnícké osoby	257
1.2.1	Určování příslušnosti právnícké osoby a jejího osobního statutu v českém právu	259
1.3	Státy	260
2	Kolizní úprava věcných práv	261
3	Kolizní úprava závazkového práva	263
3.1	Římská úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy a Nařízení Řím I	264
3.2	Kolizní úprava závazkového práva v zákoně č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém a procesním	270
3.3	Vztah zákona č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém a procesním k Římské úmluvě a k Nařízení Řím I	271
3.4	Kolizní úprava náhrady škod v Nařízení Řím II a v zákoně č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém a procesním	274
4	Kolizní úprava pracovního práva	277
4.1	Kolizní úprava pracovního práva ve vnitrostátním právu	278
5	Kolizní úprava dědického práva	281
6	Kolizní úprava rodinného práva	283
VII	Mezinárodní právo procesní	287
1	Pravomoc a příslušnost justičních orgánů	288
2	Postavení cizinců v řízení, důkazní moc cizozemských veřejných listin, vzájemností, zjišťování obsahu cizího práva	290
2.1	Postavení cizinců v řízení	290
2.2	Důkazní moc cizozemských veřejných listin, vzájemnost, zjišťování obsahu cizího práva	291
3	Mezinárodní právní pomoc	292
3.1	Osvědčení o cizím právu a vyšší ověření listin (superlegalizace)	296

4 Uznání a výkon cizích rozhodnutí.	297
4.1 Uznání a výkon cizích rozhodnutí na základě mezinárodní smlouvy	298
4.2 Uznání a výkon cizích rozhodnutí podle vnitrostátního práva ..	301
4.2.1 Uznání a výkon cizích rozhodnutí podle předpisů ES nebo mezinárodní smlouvy	303
5 Evropské mezinárodní právo procesní	304
5.1 Soudní (pravomoc) příslušnost k projednávání sporů a uznávání a výkon cizích rozsudků ve věcech občanských a obchodních. .	305
5.1.1 Soudní příslušnost projednávat spory	306
5.1.2 Uznání a výkon rozhodnutí vydaných v jiných členských státech ES	308
5.2 Soudní příslušnost a uznání a výkon soudních rozhodnutí ve věcech rodinných	314
5.3 Doručování dokumentů a dokazování mezi členskými státy ES	315
5.3.1 Doručování dokumentů mezi členskými státy ES.....	316
5.3.2 Dokazování prováděné v jiném členském státě	319
5.4 Evropský platební rozkaz	321
5.5 Nařízení, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích	322
5.6 Úpadkové řízení	324
5.7 Právní pomoc v přeshraničních sporech.....	327

D PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU

I Předmět, prameny a prostředky úpravy práva

mezinárodního obchodu333

1 Předmět práva mezinárodního obchodu333

2 Prameny práva mezinárodního obchodu.....334

2.1 Prameny soukromoprávní povahy	335
2.1.1 Unifikované přímé normy	335
2.1.2 Řešení v rámci metody kolizní	336
2.2 Normy upravující řešení sporů v mezinárodním obchodním styku	337
2.3 Jiné normy omezující smluvní svobodu stran.....	337
2.3.1 Mezinárodní smlouvy	338
2.3.2 Vnitrostátní předpisy.....	338

3 Nestátní prostředky používané k regulaci mezinárodního obchodního styku	339
3.1 Mezinárodní obchodní zvyklosti	339
3.2 Vykládací pravidla	340
3.3 Formulářové smlouvy	341
3.4 Lex mercatoria	342
3.5 Zásady mezinárodních obchodních smluv UNIDROIT, UNCITRAL	343
3.6 Přehled některých významných nestátních prostředků úpravy	344
II Úloha mezinárodních organizací při regulaci mezinárodního obchodu	347
1 Úloha OSN v oblasti mezinárodních ekonomických a hospodářských vztahů	347
2 Světová obchodní organizace	349
2.1 Funkce WTO	351
2.2 Struktura WTO	351
2.3 Všeobecná dohoda o clech a obchodu (GATT)	352
2.4 Všeobecná dohoda o obchodu službami (GATS)	360
2.5 Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS)	360
2.6 Ujednání o pravidlech a řízení při řešení sporů (DSU)	361
3 Další mezinárodní organizace v oblasti mezinárodního obchodu a financí	365
3.1 Mezinárodní měnový fond	365
3.2 Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj	367
4 Evropská unie / Evropská společenství	368
4.1 Vnitřní trh ES	369
4.2 Společná obchodní politika	370
4.2.1 Evropská společenství a Světová obchodní organizace (WTO)	371
4.3 Soukromé právo a vnitřní trh ES	372
III Zásahy států do mezinárodních obchodních styků	375
1 Úprava v mezinárodních smlouvách	375
1.1 Smlouvy o integračních uskupeních	376
1.2 Další mezinárodní smlouvy regulující mezinárodní obchod	377
2 Úprava ve vnitrostátních předpisech	379

IV Soukromoprávní aspekty práva mezinárodního obchodu	385
1 Zajištění závazků v mezinárodním obchodním styku	385
1.1 Prameny úpravy zajišťovacích prostředků	385
1.2 Věcně právní instituty zajištění závazků	387
1.3 Závazkové právní instituty zajištění závazků	388
1.4 Finanční prostředky zajištění závazků	391
1.4.1 Pojištění a financování vývozních úvěrů	392
2 Placení v mezinárodním obchodním styku	394
2.1 Placení ve vztazích mezi státy	394
2.2 Placení ve vztazích mezi subjekty mezinárodního obchodního styku	394
2.3 Měna, ve které je platba prováděna	397
3 Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku	399
3.1 Úprava kupní smlouvy v mezinárodním obchodním styku podle Vídeňské úmluvy	401
3.1.1 Odlišnosti Vídeňské úmluvy od české úpravy	401
3.1.2 Náležitosti kupní smlouvy	402
3.1.3 Uzavírání kupní smlouvy	403
3.1.4 Práva a povinnosti prodávajícího a kupujícího	406
3.1.5 Promlčení při mezinárodní koupi zboží	407
4 Obchodní zastoupení a smlouva o výhradním prodeji	408
4.1 Obchodní zastoupení	408
4.2 Smlouva o výhradním prodeji	413
5 Smlouvy o mezinárodní přepravě	417
5.1 Právní úprava přepravní smlouvy v mezinárodním obchodním styku	417
5.2 Význam mezinárodně unifikovaných úprav	419
5.2.1 Mezinárodní silniční přeprava	420
5.2.2 Mezinárodní železniční přeprava	421
5.2.3 Mezinárodní letecká přeprava	423
5.2.4 Mezinárodní námořní přeprava	425
V Řešení sporů v mezinárodním obchodním styku	427
1 Řešení sporů před soudy	427
2 Rozhodčí řízení v mezinárodním obchodním styku	431
2.1 Prameny právní úpravy	435
2.2 Rozhodčí řízení podle české právní úpravy	436
2.3 Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů	441

2.3.1 Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů podle zákona...	442
2.3.2 Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů podle mezinárodních smluv	443
2.4 Rozhodčí řízení při rozhodování sporů z investic.....	444
Summary	451
Seznam použité literatury	453
O autorovi	459
Věcný rejstřík.....	461